

гини поэтик тасдиқлайди. Олимнинг тупроққа қўйилиши аслида улкан йўқотиш! Бинобарин, у ўзи билан бекиёс маънавий-маърифий бойлики олиб кетади. Шогирдлар алами худди шу нутқдан ибтидо олади. Гарчанд, «азизроқ дўст йўқдир Ўзидан ортиқ», «бандага сиғиниш гуноҳ муқаррар» бўлса-да, буюк инсон хотираси қалбларни ларзага солади.

Шеърятда нутқий ифода шакллари бир-бири билан тигиз муносабатга киришади. Ваҳоланки, унда бадиий шартлилик етакчи ўринга қўтарилади. Лирик талқинда туйғу ҳамда идрок мутаносиблигини инобатга олсак, масала моҳияти янада ойдинлашади. Таъкидлаш жоизки, назмда бадиий нутқ тадрижи мураккаб жараён сифатида намоён бўлади, унда ўтиш шакллари (монологлашган диалог – диалоглашган монолог) хилма-хиллиги кузатилади. Адабий таҳлил ва эстетик идрокда мужассам эркинлик даражаси гоҳ нутқий ифода бошқарувини етакчи ўринга қўтарса, гоҳ риторик оҳангдошликни диққат марказига чикаради.

Дил деди: – парчалаб-парчалаб ўйдим,
Неки бўлган бўлса тақдирга йўйдим.

Оташга келибман ёзуғим билан:

«Мен унинг соғинчин, шу заҳот туйдим».

Дил деди: – Кетурман, кетмагим осон,

Жон деди: – Гар кетсанг, кузатувчи ой... [1:39]

Мазкур шеър адабий талқинида дил ва жон мулоқоти фалсафий мушоҳадани мустаҳкамлашга хизмат қилади. Аниқроғи, монологик нутқнинг субъектив шакли ижодий мантикни ҳаётий мезонлардан узоқлаштиради. Драматизм ва психологизм жилғаларидан сизиб чиқадиган туйғуда эътиқод асосий масалага қўтарилади. Тафсилотдан кўра унинг моҳиятига ишора мулоҳазани алоҳида бўлақларга ажратади. Дил қисматиға юксалиш ёзилган, шу боисдан у ҳамиша камолотга интилади. Сухбат маънавий меърожга эришиш осон кечмаслигини таъкидлайди. Фақат ва фақат соғлом маслак одамзодни ҳақ йўлга бошлайди.

Аён бўладики, ботиний зиддият характер табиатини белгилайди, ўз навбатида маънавий-ахло-

Адабиётлар

1. Абдували Қутбиддин. Бор. –Т.: 2011, 39-б.
2. Жамол Камол. Менинг увек шеърларим-менинг дилпорам (туркум) // XX аср ўзбек шеърятини антологияси. –Т.: «Ўзбекистон миллий энциклопедияси» Давлат илмий нашриёти, 2007, 151-б.
3. Орипов А. Танланган асарлар. –Т.: “Ф.Ғулом”, 2001. 208-б.
4. Ғафуров И. Шеърят – изланиш демак. –Т.: “Ф.Ғулом”, 1984. 27-б.
5. Қуронови Д. Шеърятда геометрик изланишлар. // Шарқ юлдузи. 2011. №3.

Мақолада ўзбек шеърятини инсон маънавий оламининг бадиий ифодаси масаласи тадқиқ этилади. Ижодкор бадиий маҳорати хусусида атрофлича мулоҳазалар билдирилади. Мавзу А.Орипов, Ж.Камал шеърлари мисолида ўрганилиб, назарий ва бадиий тақлил натижалари умумлаштирилган.

В статье рассматривается проблема духовного мира и художественного описания в узбекской поэзии. Приводятся различные дискуссии о мастерстве автора на основе анализа примеров из произведений А.Орипова и Ж.Камала.

The article deals with the issues of spiritual world and artistic description in the Uzbek poetry. There are given different points of view about authors' skill on the basis of the analysis of the examples from the works of A.Aripov and J.Kamal.

ПОЭЗИЯДА ИНСАНИЙЛИККА НЭЗЕР (Г.НУРЛЕПЕСОВА ДӨРӨТИЎШИЛИГИ МЫСАЛЫНДА)

Г.У.Оразбаева – талаба

Эжинияз атындағы Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институты

Таянч сўзлар: поэзия, тематика, инсонийлик, дўстлик ва ҳаққонийликнинг поэзияда акс эттирилиши.

Ключевые слова: поэзия, тематика, человечество, дружба и истина в стихотворениях, творчество.

Key words: poetry, themes, humanity, friendship and truth in the poems, creation.

Ғарезсизлик дэўириндеги қарақалпақ ҳаял-қызлар поэзиясында өзиниң гиреўли орнына ийе, өткир қәлеминен дөреген қосықлары менен кеўиллерден орын алған шайыра Гүлнара Нурлепесованың дөрөтиўшилиги хәр тәрәплеме үйренилиўи тийис. Себеби, оның шығармаларында халқымыздың өткен тарийхи, бүгини хәм ертеңги келешеги ҳаққындағы ойлар бүгинги күн

кий фазилат ва иллатлар бадиий чамбарчаслик қонуниятини муқаррар ҳодисага айлантиради. Аслида изчиллик ва яхлитлик бир-бирини тўлдирувчи тушунчалар, унинг пойдеворини ички қарама-қаршилиқлар белгилайди. Ҳаёт ва ижод таомиллари алоқадорлиги айнан ижтимоий-фалсафий хамда маънавий кадриятлар мезони узлуксизлигига туташади.

– Тақдир, мени нега инсон яратдинг,

Кўксимда шодлиғу ғамдан юз нишон.

– Мен сенга қалб ила шуур бахш этдим,

Билгин деб хирс нима, нимадир ҳайвон.

– Тақдир, нега мени меҳмон яратдинг,

Ярқ этган чақиндек кетгум бегумон.

– Мен сенга ўлчовли умр бахш этдим,

Билгин деб ишқ нима, нимадир инсон... [2:151]

Жамол Камол қаламига мансуб ушбу сатрларда инсон тақдир билан мунозарарага киришади. Одамзод қисмати азал-азалдан мураккаб кечган. Унда шодлик ва қайғу ёнма-ён юради. «Қалб ва шуур» Оллоҳ Таоло томонидан бандага бахш этилган олий неъматлар! Берилаётган саволлар қанчалик кескин бўлса, олинаётган жавоблар ҳам шунчалик залворли ва оғир. Қарама-қарши моҳият касб этадиган тушунчалар аслида тириклик мазмунини белгилайди. Шеърда лирик қаҳрамон ҳаётий зиддиятлар тўғрисида ўйга толаркан, «нега мени меҳмон яратдинг» – дея мурожаат қилади. «Ўлчовли умр» - «ишқни англаш»дан иборат. Муаллиф диалог замирига риторик муносабатни усталик билан сингдиришга муваффақ бўлади.

Мулоқот жараёни ифода ва баён ўзаро мутаносиблашувига олиб келади. Унда бадиий сўз қонуниятини ҳамда ҳаётий мезонлар бирлашади. Зеро, айнан адабий композицияни юзага келтирувчи икки устун – услуб ва маъно тигизлиги ҳам муносабатли нутқдан вужудга келади. Кўринадики, шеърятдаги диалогларда ўзаро алоқада нозик кузатиш ҳамда жонли мушоҳада имкониятлари ортиб, ихчам шакл ҳосил бўлади. Бу ҳолат, биринчидан, рухий кечинма теранлигини таъминласа, иккинчидан, тасвир ва ифода уйғунлигига замин ҳозирлайди.

РЕЗЮМЕ

Мақолада ўзбек шеърятини инсон маънавий оламининг бадиий ифодаси масаласи тадқиқ этилади. Ижодкор бадиий маҳорати хусусида атрофлича мулоҳазалар билдирилади. Мавзу А.Орипов, Ж.Камал шеърлари мисолида ўрганилиб, назарий ва бадиий тақлил натижалари умумлаштирилган.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматривается проблема духовного мира и художественного описания в узбекской поэзии. Приводятся различные дискуссии о мастерстве автора на основе анализа примеров из произведений А.Орипова и Ж.Камала.

SUMMARY

The article deals with the issues of spiritual world and artistic description in the Uzbek poetry. There are given different points of view about authors' skill on the basis of the analysis of the examples from the works of A.Aripov and J.Kamal.

ПОЭЗИЯДА ИНСАНИЙЛИККА НЭЗЕР (Г.НУРЛЕПЕСОВА ДӨРӨТИЎШИЛИГИ МЫСАЛЫНДА)

Г.У.Оразбаева – талаба

Эжинияз атындағы Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институты

Таянч сўзлар: поэзия, тематика, инсонийлик, дўстлик ва ҳаққонийликнинг поэзияда акс эттирилиши.

Ключевые слова: поэзия, тематика, человечество, дружба и истина в стихотворениях, творчество.

Key words: poetry, themes, humanity, friendship and truth in the poems, creation.

оқыўшыларының талғамына ылайық жазылған. Сондай-ақ, өз оқыўшысын еркисиз қамтып алатуғын түрли темадағы қосықлар оның поэзиясының қунылығын көрсетеди. Ғарезсизлик жылларындағы ҳаял-қызлар поэзиясындағы унамлы өзгерислердиң бири, яғный тематиканың кеңейиўи Г.Нурлепесованың қосықларында да өз көринисин табады. Онда дәстүрий

темадағы қосықтар менен бирге, мәртлік, хақлық, адамгершілік, инсаныйлық сыяқлы жоқары улығланған пазыйлетлер хәм оларға қарама-қарсы болған иллетлерге жек көріўшиликти оятатуғын сезимлерди жырлаған жаңа көринистеги мазмунлы қосықтар көбейди. Әлбетте, бундай қосықтардың бәршеге бирдей тәрбиялық әхмийети айрықша. Сол себебли оларды үйрениў, мазмунын аңлаў хәм пикир жүритип оқыўшылар қатламына кең ен жайдырыў әдебиятшылардың ўазыйпаларынан бири болып есапланады.

Г.Нурлеспесованың дәретиўшилигинде дослық, адамгершілік, кеңпейиллик, хақыйқатлық сыяқлы пазыйлетлер гейде жанып, гейде қуўанып жырланады.

«Көп жасаған емес, көпти көрген биледи» - деген дана халқымыз. Шынында да, биз шайыраның өмир жолы, мийнет тәжирийбеси менен таныспыз. Жәмийеттиң белсенди ағзасы, турмыстың түрли жеми-син көрген шайыра өзін толғандырған нәрселерди қосыққа салады. Турмыста ушырасатуғын айырым адамлар хәм олардың ерси хәрәкетлери қосықта көркем түрде баянланады. Қосықтарын оқып отырып, инсаныйлықтан жырақ кеткен адамлардың барына жек көріўшилиқ пенен қарасаң, жүрген жерин жайнатып адамгершілік нурын сеўип жүретуғынлардың олардан да басым екенлиги қуўандырады. Усындай пикирлерди шайырдың «Гей адамды...» деген қосығында көриўге болады:

Гей адамды көрип қалған ўағында,
Кеўилиңе уялайды жыллылық.
Гейбиреўге дуслассаң қас қағымда,
Жан дүньяна кирип келер ызғырық.
Сонлықтан да, мына пәний дүньяда
Дәртиңе дәрмандур тек те жақсылар.
Айырым нәмәртлердің басқан излерин,
Жақсылардың жақсы иси жасырар. [2:60]

Шайыр бунда жақсы хәм жаманды қосықтың тийкары етип алып, оларды қарама-қарсы қойып баянлайды.

Г.Нурлеспесованың поэзиясында дослықтағы инсаныйлық қәдириятлар да кең мазмунда жырланады, яғнай гейде шын дослық мақтаныш етилсе, гейде жалған дослық хаққындағы ишки кеширмелер сөз етиледи. Оның «Жалған дос» қосығында болса, бахтың тайса қуўанып, исиң түссе қол бермейтуғын, достым деген сөздің астында өзиниң иси питкенге шекемги «жақсылықлар»ын жасырып жүретуғын айырым адамлардың характери ашылады. Сол арқалы дослықта оның инсаныйлық пазыйлетлерине итибар беріў кереклигин уктырады:

Руўхымды өртер мениң жалған дос,
Ақыл есин жалған дүнья алған дос.
Мүтәж болса сеннен мәпленип алып,
Нәзик кеўилиңе қолын салған дос. [2:12]

Адамгершіликтің «алтын» нызамы: «Өзине қәлемегенди басқаларға да қәлем» ямаса «өз жақыныңды өзінди сүйгендей сүй» деген меҳрибанлық талаптарда көринеди [1:54]. Шынында да, жанына хақыйқый дос адам усы талапқа тийкарланып ис тутады.

Дәретиўшилиқ шайырдың ишки ой-сезимлерин жасырып отырмайды. Бир ғана толғаныс пенен-ақ қағаз бетине түсиреди. Г.Нурлеспесованың «Сондай нәмәртлерге күнің қалмасын» қосығында жәмийетте ушырасып қалатуғын айырым пәс қылықлы, «өзим»нен басқаны билмейтуғын, өз пайдасы жолында жаманлыққа да баратуғын адамлар сынға алынады. Олардың көзине жақсылықты, жақсы инсанларды көрмейтуғын перде тартылған. «Кишипейиллик – кишилик емес, ал кишилиқ» дейди дана халқымыз. Ал, айырым адамлар кишипейиллик пенен қатнаста болатуғынларға надурис көзқараста, итибарсыз қатнаста болады. Сондай инсан атына дақ түсирип, өзинен өзгеге жол

бермейтуғын адамлардың себебинен қанша хақ инсанлар итибардан бийнесип қалады. Қосықта усындай мазмун жәмленген:

Қыйын халда қалсаң ол ушын байрам,
Ол неси екен деп боларсыз хайран.
Шығарлыққа келсең аяқтан шалған,
Нәмәрт кимселерге күнің қалмасын. [2:21]

Шынында да, қосық ойландырады, өткен күнлерге қайта оралып усындай кимселердің барына хайран қаласаң, егер жолыңда еле ушырамаған болса шүкирлик етесең. «Хақ кеўил адам басқалардың ығбал – бахтына, олардың хызметине хәм оның жеке өмириндеги жеңислерине өзиниң табысы, өзиниң жемиси ретинде қарап, оған қуўанады» [1:63]. Керисинше болса, «қызғаныш оты» себебли нәмәрттиң кеўлинде көгерген жаманлық тек бир емес мыңлардың жолын алжастырыўы мүмкин.

Халық шайыры И.Юсупов «...Адам адамның қуяшы, Кеўил кеўилден суў ишер» деген еди. Шайыраның «Абайлаң әзизлер, адамның кеўли» атлы екилик қатарлы қосығында оқыўшы жоқарыда келтирилген қатарлардағы адамлардың хәрәкетлери себебли инсанның нәзик кеўилине гирбиң түссе, мәниссиз қараңғылыққа түскендей болады, ал керисинше адам адамға дос-мийирман болса кеўиллер қуўанып, пүткил әлем гүлдей жайнайды деген пикирди түсиниўи анық:

Кеўил деген - көкте күлген хұр қуяш,
Нуры кең жәхәнге жаяр кең қулаш.
Қуяшты сөндирсең болар аласат,
Жақтылы жәхәнди басар ғаўасат.
Мына жақты дүнья мәңги гүлленер,
Кеўил кеўиллерге жол тапса егер! [2:20]

Бул қатарлар арқалы «жақсылар сепкен нур арқалы кеўиллер қуўанады, жүзлер жайнайды» деген пикирди және бир мәрте аңлайсаң.

Г.Нурлеспесованың қосықтары турмыстағы хәдий-лесерди көркем сөзлер менен баянлап береді. Жоқарыда келтирилген қосықтарда белгили бир ўақия баянланбаған болса да, мазмунын аңлаў арқалы өзине таныс болған түрли турмыслық ўақиялар көз алдына келеді. Шайыр өз қосықтары арқалы адамлар кеўлине жақсылық таратқысы келеді. Жоқарыда келтирилген қосық қатарларында нәмәрт кимселерди сынға алып, оқыўшысын өз әтирапындағы адамларға итибарлы болыўға шақырады. «Тәселле» қосығындағы мазмунға итибар берсек, турмыста инсан қандай адамларға жолықса да, қандай ўақияларға дус келсе де, өмирден түңилмеўге, үмит пенен хәрәкет етиўге ийтермелейди, сондай-ақ, жаманлық, нахақлық хәм әдилсизликти жениўши жақсылардың жақсылығы мол екенлигине исеним пайда етеди:

Достым, сәл нәрсеге түңилме онша,
Сен тәрип еткендей тар емес дүнья,
Бүгин минген атың, сүринсе жолда,
Ертең алда болар ең ұллы сында. [2:62]
Көрген жерде жанға берер жыллылық,
Жақсылардың кеўилинің нағысы бар.
Жаманлардан шықпас хасла ұллылық,
Бахтымызға аман болсын жақсылар! [2:61]

Мине, көрип өткенимиздей шайыра қитап оқыўшылары менен өзиниң жақсылық, кеңпейиллик, улыўма инсаныйлық сыяқлы қәдириятлар хаққындағы пикирлерин қосықтары арқалы ортақласқан десек болады.

Жуўмақлап айтқанда, Г.Нурлеспесованың дәретиўшилигиндеги инсаныйлық пазыйлетлерди улығлаған қосықтары хәр бир оқыўшының өмирди дурис аңлаўына үлес қосады. Олардың мазмуны бойынша кең пикир жүритип, поэзия ықласбентлерине жеткерип турылса мақсетке муўапық болады.

Әдебиятлар

1. Базарбаев Ж. Әдеп философиясы. – Нөкис: «Қарақалпақстан», 2011.
2. Нурлеспесова Г. Ақ сағымдар. – Нөкис: «Қарақалпақстан», 2011.

3. Пахратдинов Э., Алламбергенов К., Бекбергенова М. XX асир каракалпак әдебияты тарийхы. –Нөкис: «Қарақалпақстан», 2011.

РЕЗЮМЕ

Ушбу мақолада инсоний фазилатлар ва уларнинг инсон ҳаётидаги аҳамияти ҳақида илгари сурилган фикрлар акс этган шеърларнинг мазмуни очиқ берилган. Г.Нурлеспесова поэзиясининг ёш авлод учун тарбиявий характери мисоллар билан батафсил кўрсатилган.

РЕЗЮМЕ

В статье говорится о содержании стихотворений о качествах человеческой личности и их значении в жизни человека. На основе примеров говорится о воспитательном значении поэзии Г.Нурлеспесовой для подрастающего поколения.

SUMMARY

The article is devoted to the study of the content of the poems about human qualities and their importance in human life. On the basis of the examples the author emphasizes the educational importance of the poetry of G.Nurlepsova for the young generation.

“МАХТУМКУЛИНОМА”- ЮКСАК ИДРОК ВА ТАФАККУР МАХСУЛИ

Ф.Сапаева – филология фанлари бўйича фалсафа доктори

Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институтини

Таянч сўзлар: Махтумкули, “Махтумкулинома”, шеър, таржима, туркман тили, ўзбек тили, мазмун, маъно, таржимон.

Ключевые слова: Махтумкули, “Махтумкулинома”, стихотворение, перевод, туркменский язык, узбекский язык, содержание, смысл, переводчик.

Key words: Mahtumkuli, “Mahtumkulinoma”, poem, translation, Turkmen language, Uzbek language, content, meaning, translator.

Махтумкули-Фироғий XVIII аср туркман адабиёти тарихида янги даврни бошлаб берган мумтоз шоир. Айни пайтда, у жаҳон адабиётининг буюк сиймолари қаторида туради. У туркман ёзма адабиёти тилини халқ тилига яқинлаштирган, асарлари севиб ўқиладиган бетакрор сўз санъаткоридир. Шоирнинг ҳар хил мавзуларга бағишланган ўлмас асарлари, айниқса, дидактик ғоялар билан сўғорилган шеърини салкам уч асрдан бери эзгуликка хизмат қилиб келмоқда, халқимизнинг маънавий чанқоғини қондиришда ҳаётбахш чашма вазиғасини ўтаяпти. Шу маънода, бугун Махтумкули наинки туркман халқининг шоири, айни чоғда шеърини ошна барча кўнгиллар ардоғидаги шоир. Алқисса, Махтумкули ҳикматларга бой асарлари билан, айниқса, туркийзабон элларнинг меҳр-мухаббатига сазавор бўлди, улар қалбини ҳам сеҳрлаб олган донишманд адиб башариятга хос умуминсоний ғояларни, қадриятларни, одоб-ахлоқни ва ҳеч қачон қадр-қимматини, аҳамиятини йўқотмайдиган мавзуларни қаламга олди. Юксак бадиий маҳорат билан куйлаган, истикболни кўра олган шоиргина шундай эъзозга мушарраф бўлади, шахсияти ва ижоди оммавийлик касб этади. Махтумкули шу улғу мартабага эришган мутафаккирдир.

“Ўзбекистон” нашриётида (2016) нашрдан чиққан “Махтумкулинома” роман-тадқиқотни ўқиб чиқдим. Қизиқишларим ва ҳайратим мазкур китобни икки кунда ўқиб бўлишга ундади. Ушбу китоб билан танишар эканман, юксак мамнуният, самимият билан иқдор бўлган, илк нарсам шуки, қачонлардан бери мисқолаб шахсан ўрганаётган, яқин ўтмиш – қардош туркман адабиётининг Буюк мутафаккири Махтумкули сиймоси, асарлари, умуман ҳаёт йўли идрок этилган. Китоб муталаасига киришиб кетар экансиз, аввало, Махтумкули шеърлари талқинида унинг ҳаётини фаолияти, умр сўқмоғига берилган асосли тавсифлар, ҳаққоний қарашларини жамлаган муаллиф, машҳур туркман адиби Ораз Яғмур - тарихчи олимлар, сўз усталари, таниқли адабиётшунос ва жаҳон аҳли файласуфларининг жўяли фикрларини ўқувчига назм тафти ила етказа олган. Зоҳиран, муаллифнинг ўзи ҳам ушбу китобни “муқаддима”сида таъкидлаганидек, Махтумкулидек сирли шоир ҳақида ҳозиргача эълон қилинган биографик характерга эга асарлар ичида энг батафсили, қизиқарлиси дейди, ўзининг тадқиқ хусусиятига кўра мазкур роман-тадқиқотни “Тугалланмаган китоб” деб номлаш мумкинлигини ҳам қайд қилади. Энг муҳими, мазкур китобни ўқир эканман, уни ўзбек тилига таржима қилган истеъдодли шоир ва таржимон Музаффар Аҳмад ва яна Рустам Жабборларнинг ташаббуси, меҳнати бир он кўз олдимда ёниб ижод қилган қуюнчак зиёлилар ўлароқ намоён бўлди. Негаки, бу таржима асари алал-оқибат

миллатимиз, халқимизнинг юксак бадиий тафаккурини Румий, Навоий, Яссавий, Бедил, Низомий, Бердак, Абай каби даҳолар даражасида қабул қилишга, ўрганишга, муталаа қилишга замин ҳозирлайди. Китобда буюк мутафаккирнинг ёшлиги, оилавий шароити, таълим олиши, қамолга етиши, биографияси ва саёҳатларида ўша даврдаги сиёсий-ижтимоий воқеалар нуқтаи назаридан баҳо беришга, замона талатўпларини шоир шеърларининг таҳлилидан келиб чиқиб тасвирлашга интилан, яъни муаллиф ўз таҳминларини ўртага ташлаган. Ҳақиқатан, муаллифнинг ушбу роман-тадқиқот воситасида Махтумкули асарларини ўзининг тийрак нигоҳи билан, қолаверса қалб нидосининг оғриқли саволларига ўзида – Махтумкули сиймосида жавоб топа олиши, ўша давр тарихи ва кишилиқ жамиятини таҳлил этишдаги мезонларининг баландлиги, тўғриси, менинг ҳам ҳавасимни келтирди.

Кунда-кунора қатлу қирғинлар юз бериб, сиёсий бошбошдоқлик ҳукм сурган, жоҳиллар илму маърифат йўлига ғов бўлиб турган бир пайтда шоир ўз асрига, балки асрларга қарши бош кўтариш учун бунча қуч-қудратни қаердан олди экан? Пировардида, шу каби саволларни биз нафақат китобхонга, балки ўз-ўзимизга беришга мажбур бўламиз.

Китобнинг хусусиятларидан яна бири – ажойиб мушоҳадалар, гўзал ва ибратли мулоҳазалар. Улар таҳлил этилаётган шеър ва мисраларнинг кайфияти билан уйғунлашиб, бирикиб кетади, ўзбек тилида маъноли жилоланади. Айтиш ўринлики, бунда мутаржимларнинг (М.Аҳмад ва Р.Жаббор) ҳам меҳнат маҳсулини бадиий-эстетик тафаккурнинг феноменидан айри қўйиш мумкин эмас, албатта. Ахир бошқа халқнинг адабиётини, руҳини ўзимизнинг миллат минталлитетига мос ва хос тарзда уйғун бера олиш, поэтик сўзнинг нафақат теран маъно қирралари, шу билан баробар, шаффоф туйғуларни, мусикаси ила яхлит бирликда идрок этиш – бу катта тажриба, билим ва матонатни талаб этади. Шунга ўхшаш Махтумкули шеърларининг ўзбек тилига бир неча таржималари адабиётшунос олимлар ва таржимашунослар Ғ.Саломов, Ҳ.Абдуллаев, Б.Назаров, К.Қурамбоев, Б.Каримов, Н.Каримов, Ж.Шаринов, Э.Очилов, С.Мамажонов ва С.Ғаниева, М.Сапаров ва М.Тайлақовларнинг этиборидан четда қолган эмас.

“Ҳозирги замоннинг айрим адиблари гоҳида бебаҳо асарлар ярата олмаётгани учун ўз атрофларидаги шарт-шароитни айблашади. Ундай бўлса, Махтумкулининг ижодкорлигини қандай тушуниш мумкин? У жоҳиллик, ноҳақлик авжига чиққан, ижод қилиш учун деярли ҳеч қандай шароит ва қулай муҳит бўлмаган XVIII асрда ана шундай нодир асарлар ярата олганига нима дейсиз? Қолаверса, унинг бой маданий мероси